

Doç. Dr. Musa Yıldız
Gazi Üniv. Gazi Eğitim Fakültesi

Vatan Sevgisi

Vatan, Arapçadan Türkçeye geçmiş ve Türkçeleşmiş bir kelime- y dir. Lügate; "Yerleşmek, ikamet etmek" anlamlarına gelmektedir. İstilahî olarak da; "Bir milletin ya da milletler topluluğunun hayatını sürdürdüğü belli sınırlar içerisinde bulunan toprak parçasına" denir. Vatan sevgisi ise; kişiyi o toprak parçasına bağlayan en kuvvetli bağdır.

Kültür; dil, din, tarih birliği, ahlâkta, eğitimde, töre ve geleneklerde ortak duygu ve davranışlar, milleti millet yapan değerlerdir. İşte bu sebeple millet ile vatan, ruh ile beden gibidir. Her millet, dili, ortak inançları, kültürü, örf ve âdetleri ile, özgür bir şekilde yaşamak ister. Çünkü bağımsız bir vatan olmadan, bir milletin kendine ait değerleriyle özgürce yaşaması imkânı yoktur.

Tarihte Mısır'la Filistin arasında yaşayan Amalika kavminin Israiloğullarına saldırması ve onları perişan edip, yurtlarından çıkarması olayı, Bakara suresi 246. ayette şöyle anlatılmaktadır:

"Kendileri için gönderilmiş bir peygambere; 'Bize bir hükümdar gönder ki başımıza geçsin de Allah yolunda savaşalım' dediler. 'Size savaş yazılır da ya savaşmazsanız!' dedi. 'Yurtlarımızdan çıkarılmış, çocuklarımızdan uzaklaştırılmış olduğumuz hâlde neden savaşmayalım?' dediler. Üzerlerine savaş yazılınca. İçlerinden pek azı hariç dönüp kaçtılar."

Bu ayet-i kerime, vatanlarından çıkarılan insanların, yine o vatanlarını elde edebilmek için canlarını feda etmeye hazır olduklarını açıkça ortaya koymaktadır.

Nisa suresi 66. ayette ise; "Eğer onlara 'kendinizi öldürün yahut yurtlarınızdan çıkın' diye emretmiş olsaydık, içlerinden pek azı müstesna, bunu yapmazlardı." buyrulurak insanların vatanlarına bağlılığı vurgulanmaktadır.

Peygamberimiz (s.a.s.) bir hadis-i şeriflerinde; "İki gözü cehennem ateşi yakmayacaktır. Bunlardan birisi; Allah korkusundan ağlayan göz, diğeri ise; Allah yolunda (sınırlarında) nöbet bekleyerek geceyi geçiren gözdür." (Tirmizî, Fezâilu'l-Cihâd, Bab 12, IV, 175.) diye buyurarak vatanını korumak amacıyla nöbet bekleyen kişilerin cehennem ateşinden kurtulacağını belirtmektedir.

Tarihe baktığımızda vatanlarına bağlı olan milletlerin hayatlarını devam ettirdiklerini, vatanlarını kaybeden milletlerin ise tarih sahnesinden silindiklerini görürüz. Günümüzde bile milletlerin belli bir toprak parçasını ellerinde bulundurmaları, onların dünyadaki siyasî organizasyonlara kabulüne, söz sahibi olmalarına, şahsiyet kazanmalarına ve belli bir kimliğe sahip olmalarına sebep olmaktadır.

Vatan sevgisi, kişinin canını sevmesinden daha önce gelmektedir. Çünkü insanlar vatanlarına karşı bir tecavüz söz konusu olduğunda, canlarını feda ederek onu savunmaya gayret göstermektedirler. Bu ruhun altında yatan, kişinin gelecek nesillere kendi ölümüne rağmen, bir vatan bırakma arzusu yatmaktadır.

Millî şairimiz Mehmet Akif Ersoy İstiklâl Marşımızda vatani şu şekilde tanımlar:

Bastığın yerleri "toprak" diyerek geçme tanı!

Düşün altındaki binlerce kefensiz vatani.

Sen şehit oğlusun incitme yazıktır atanı;

Verme dünyaları alsan da bu cennet vatani.

Yine merhûm Akif bu dizelerin devamında:

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?

Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şühedâ!

Cânı, cânânı bütün varımı alsın da Hudâ,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüdâ.
diyerek vatandan ayrı kalmamak için cânını ve cânânını feda etmeye hazır olduğunu dile getirmektedir.

Şair ve yazar Mithat Cemal Kuntay da:

Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır,

Toprak eğer uğruna ölen varsa vatandır, diyerek vatan üzerine vurgu yapmaktadır.

Bir başka şairimiz Orhan Şaik Gökyay da "Bu Vatan Kimin?" adlı şiirinde şu cümleleriyle vatanın değerini çok açık bir şekilde ortaya koyar mahiyettedir:

Her taşı bir yakut olan bu vatan,

Can verme sırrına erenlerindir.

Bütün bunlardan anlaşıldığına göre, vatani sevmek, onu herşeyimizle savunmak ve gerektiğinde seve seve onun uğruna canımızı feda etmek, kutsal bir görevdir. Vatan uğruna can feda etmeye karşılık İslâm dini manevî bir rütbe vermektedir. O rütbe de şehitlik rütbesidir. Şehitlik mertebesine erişebilmek için, tarih boyunca insanlar seve seve vatanları uğruna canlarını feda etmişlerdir. Bu mertebeye ulaşmak pahasına şanlı tarihimizde sayısız kahramanlık destanları yazılmıştır. Analar oğullarını cephelere "Ya şehit ol, ya gazi." diyerek göndermişlerdir. Bu ruhla hareket eden cengaverlerin destanlar yazmak ve silinmez harflerle tarihe adlarını yazdırmak haklarıdır. Aziz şehitlerimizin ruhları şad olsun.